

N:o 126.

Af herr **K. A. Staaff** m. fl., *om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående kommunal rösträtt för gifta kvinnor.*

Kvinnans kommunala rösträtt är redan antagen i vår lagstiftning. Det förhåller sig ju för närvarande så, att hvarje ogift kvinna under samma förutsättning som mannen är kommunalt röstberättigad samt att de gifta kvinnor, som stå i den själfständiga ekonomiska ställning att de erhålla egen debetsedel, jämväl hafva kommunal rösträtt. Olika tillämpning förekommer beträffande de fall, i hvilka gift kvinna skall erhålla egen debetsedel. Förslag till regler i detta afseende äro enligt trontalet att förvänta från Kungl. Maj:t, men härmed hafva vi ej att nu skaffa.

Däremot sakna alla de gifta kvinnor, hvilka ej erhålla egen debetsedel, kommunal rösträtt. Detta är ju en stor orimlighet, då den gifta kvinnan på intet sätt kan anses mindre kvalificerad än den ogifta att utöfva rösträtt i kommunens angelägenheter. Skall man göra en skillnad dem emellan i det afseendet, kunde man väl snarare säga, att i stort sedt den gifta kvinnan genom egen erfarenhet om hushållning och hvad därtill hörer äger än större förutsättningar än den ogifta att delta i afgörandet af hushållsangelägenheter i större skala.

Det finnes emellertid ytterligare ett skäl att söka bereda den gifta kvinnan kommunal rösträtt. Genom det förslag till ändring i fråga om den kommunala rösträtten, som villkorligt antogs vid 1907 års riksdag, skulle kvinna erhålla valbarhet till kommunala uppdrag. Och det stadgades uttryckligen att gift kvinna, som vore röstberättigad, äfven skulle vara valbar. Om man nu, såsom väl skulle kunna hända, i någon kommun ansåge en gift kvinna särdeles väl skickad till något visst kommunalt uppdrag, skulle således den omständigheten, att hon icke vore röstberättigad, hindra hennes valbarhet. Och det är af nyss antydda skäl ingalunda otroligt att den gifta kvinnan ännu mer än den ogifta ofta nog just skulle vara lämpad för dylika uppdrag.

Emellertid förefinnes i det villkorligt antagna förslaget den svårigheten beträffande ifrågavarande sak, att den kommunala rösträtten ju alltjämt är utmätt efter skala, så att personer äga större eller mindre rösträtt alltefter sina förmögenhetsvillkor upp till en viss höjd. Ville man då åt gift kvinna, hvars man är röstberättigad, bereda rösträtt, skulle måhända den första utväg, som erbjuder sig, vara att dela mannens rösträtt med hälften på mannen och hälften på hustrun. Detta synes dock af lätt begripliga skäl vara föga anbefallningsvärdt. Förvisso bör man icke åstadkomma en rösträttsutvidgning för kvinnorna genom att beröfva männen något af deras rösträtt. Det torde gifvas en annan utväg, nämligen den att åt gift kvinna, hvilken icke på grund af egen skattskyldighet är röstberättigad, men hvars man äger kommunal rösträtt, gifva *en* röst.

Det är påtagligt, att denna åtgärd icke skulle kunna i någon afsevärd grad förskjuta förhållandet emellan de olika förmögenhetsklasserna. Man kan snarare fråga, huruvida den skulle äga något egentligt värde för kvinnorna själfva. Härpå torde man emellertid kunna svara jakande och det ur tvenne synpunkter. Dels skulle en bestämmelse af antydd art, så liten röstkvantitet den än gäfvade kvinnorna, likväl innebära ett principiellt erkännande af deras rösträtt, hvilket alltså måste vara af värde, dels skulle härigenom stadgandet om kvinnas valbarhet till kommunala uppdrag blifva af ett mycket större värde.

Då vi i den kommunala rösträttsfrågans nuvarande läge icke finna anledning att formulera ett lagändringsförslag, tillåta vi oss hemställa,

att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t låta utarbета och för nästa lagtima Riksdag framlägga förslag till sådana ändringar i kommunalförfattningarna, att gift kvinna, hvilken ej på grund af att hon själf är skattepliktig äger kommunal rösträtt, men hvars man är kommunalt röstberättigad, måtte erhålla *en* röst.

Stockholm den 25 januari 1908.

*Karl Staaff. Carl Carlson Bonde. J. Bromée. Karl Starbäck.
G. Lindgren i Islingby. Joh. Ström. Jakob Pettersson.
S. H. Kvarnzelius. Th. af Callerholm. Aug. Henricson. Victor Moll.
K. G. Karlsson. Johan Ericsson. Fridtjw Berg. Ernst Beckman.*